

Protokół z posiedzenia jury Konkursu Współczesnej Sztuki Ludowej w Borach Tucholskich 2020

Przedmiotem Konkursu Współczesnej Sztuki Ludowej w Borach Tucholskich 2020 są następujące dziedziny sztuki ludowej: rzeźba w drewnie i płaskorzeźba; ptaszki i zabawki drewniane; haft kaszubski tradycyjny (różne szkoły); czepce i strój ludowy; plecionka; malarstwo na szkle i drzeworyt.

W Konkursie wzięło udział 33 twórców ludowych, niektórzy startowali w kilku kategoriach. Zgłoszono 117 prac, z których wszystkie zakwalifikowano do Konkursu. Ilość prac w poszczególnych kategoriach przedstawia się jak niżej:

- w kategorii rzeźba w drewnie i płaskorzeźba 9 prac
- w kategorii ptaszki, zabawki drewniane 17 prac (8 ptaszków, 9 zabawek)
- w kategorii haft kaszubski tradycyjny (różne szkoły) 65 prac
- w kategorii czepce, strój ludowy 9 prac (6 czepców, 3 stroje)
- w kategorii plecionka 8 prac
- w kategorii malarstwo na szkle i drzeworyt 9 prac (8 obrazów na szkle, 1 drzeworyt)

Skład komisji konkursowej (jury):

- Maria Flinik-Huryn – etnograf, kierownik Działu Etnografii w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, przewodnicząca Jury
- Ewa Gilewska – etnograf, pracownik Oddziału Etnografii w Muzeum Narodowym w Gdańsku
- Kinga Turska-Skowronek – etnograf, kierownik Działu Gospodarki i Rzemiosł w Muzeum Etnograficznym im. M. Znamierowskiej-Prufferowej w Toruniu

W związku z zaistniałą sytuacją – pandemii Covid 19 – obrady Jury odbywały się zdalnie w standardzie online. Każdy z członków Jury dysponował obszernym pakietem fotografii zgłoszonych na Konkurs obiektów (od 2 do 4 fotografii dla każdego obiektu). Umożliwiło to dokładną ocenę prac. Po dokonaniu oceny przez poszczególnych członków Jury nastąpiło zdalne uzgodnienie ocen.

Jury po dokonaniu oceny prac indywidualnych twórców, biorąc pod uwagę regulamin Konkursu, kryteria zgodności z tradycją regionu i wartość artystyczną, wytypowało laureatów – przyznało następujące nagrody:

Kategoria rzeźba w drewnie i płaskorzeźba:

I nagroda – 500 zł

- Zygmunt Kędzierski, Przymuszewo

II nagroda – 300 zł

- Włodzimierz Ostoja-Lniski, Czersk

III nagroda – 200 zł

- Leszek Baczkowski, Frank

Kategoria ptaszki, zabawki drewniane

I nagroda – 500 zł

- Leszek Baczkowski, Frank

II nagroda – 300 zł

- Zygmunt Kędzierski, Przymuszewo

III nagroda – 200 zł

- Andrzej Mięsikowski, Tuchola

Wyróżnienie I-go stopnia – 150 zł

- Robert Baranowski, Tuchola

Kategoria haft kaszubski tradycyjny (różne szkoły)

Nagroda specjalna – 600 zł

- Bogumiła Błażejewska, Tuchola

I nagroda – 500 zł

- Hanna Kozłowska, Tuchola

II nagroda – 300 zł

- Maria Sala, Tuchola
- Barbara Karnecka, Tuchola
- Alojza Zaremba-Lipińska, Tuchola

III nagroda – 200 zł

- Barbara Roźniak, Tuchola
- Halina Sala, Tuchola
- Marzena Cysewska, Kłodawa

Wyróżnienie I-go stopnia – 150 zł

- Anna Przytarska, Bralewnica

Wyróżnienie II-go stopnia – 100 zł

- Stanisława Czesława Parol, Tuchola

Kategoria czepce, strój ludowy:

I nagroda – 500 zł

- Marianna Weilandt, Tuchola
- Helena Pawłowska, Chojnice

II nagroda – 300 zł

- Ewa Siekierska, Tuchola

III nagroda – 200 zł

- Nie przyznano

Wyróżnienie I-go stopnia – 150 zł

- Barbara Karnecka, Tuchola

Kategoria plecionka:

I nagroda – 500 zł

- Hanna Behrendt, Wierzchucin

II nagroda – 300 zł

- Anna Przytarska, Bralewnica

III nagroda – 200 zł

- Henryk Tyda, Legbąd

Kategoria malarstwo na szkłe i drzeworyt

I nagroda – 500 zł

- Włodzimierz Ostoja-Lniski, Czersk

II nagroda – 300 zł

- Zygmunt Kędzierski, Przymuszewo

III nagroda – 200 zł

- Nie przyznano

Wyróżnienie I-go stopnia – 150 zł

- Anna Przytarska, Bralewnica

Uwagi i wnioski jury:

Jury stwierdza iż najwięcej wpłynęło prac hafciarskich. Dominowały wśród nich obrusy, bieżniki i serwetki – bielizna stołowa a także współczesne haftowane chusty. Mniej było elementów ubioru tradycyjnego - czepców („złotnic”) i innych części stroju tzw. świetlicowego. Prace charakteryzują się w znacznej większości dobrym poziomem technicznym i ciekawymi kompozycjami.

Odnosnie bielizny stołowej jury stwierdza, iż nadesłana bielizna stołowa wykonana została z dużą starannością i charakteryzowała się ciekawymi kompozycjami. Jury zwróciło uwagę na bardzo dobre wykończenia większości serwetek - w tym tradycyjną mereżkę.

Pozytywnym zjawiskiem jest tworzenie tradycyjnych czepców – „złotnic”. Jest to sztuka niezwykle trudna i pracochłonna, dlatego też bardzo cieszy osiągnięcie dobrego poziomu zarówno wykonania jak i adaptacji starych wzorów.

W kategorii rzeźba udział wzięło tylko 3 twórców. Wszyscy prezentowali wysoki poziom. Ich rzeźby zwracają uwagę ciekawą tematyką, kolorystyką, wysokim poziomem technicznym wykonania, a także nawiązaniem do tradycyjnej rzeźby sakralnej.

W kategorii ptaszki i zabawki wyróżniono prace twórców kontynuujących tradycje rzeźbiarskiego przedstawiania ptaków i zabawek. Uwagę zwracają oryginalne formy i staranne wykonanie, a także w przypadku zabawek odwołanie do tradycyjnych form zabawkarskich – zabawek biegunowych (konie, kołyski) oraz ruchomych, w tym poruszanych mechanizmem (wielopostaciowa, barwna karuzela).

Najwyżej ocenione prace w kategorii plecionkarstwo charakteryzują się użyciem korzeni sosny, zostały świetnie wykonane technicznie (technika spiralna), ich estetykę podnosi także wykorzystanie walorów kolorystycznych surowca. Tradycyjne formy prezentują także bardzo dobre prace z jałowca i korzenia sosny wykonane w technice żeberkowo-krzyżowej.

W kategorii malarstwo na szkle i drzeworyt nadesłane prace prezentują bardzo dobry poziom, a stylistyką nawiązują do regionalnego, tradycyjnego malarstwa na szkle.

Jury stwierdza wysoki poziom Konkursu oraz jego ważną rolę w kontynuowaniu tradycyjnej sztuki ludowej Borów Tucholskich. Cieszy znaczące zwiększenie liczby kategorii i liczby uczestników. Daje to szansę na zachowanie kultury ludowej regionu Borów Tucholskich.

Protokół sporządziła: Maria Flinik-Huryn